

ВІТАЄМО!

Зі святом Незалежності України й Днем знань!

Дорогі колеги!
Цьогоріч 24-го серпня Україна святкувала 24-й день народження. Серед усіх вітчизняних свят це — особливе, адже здобуте в результаті багатовікової боротьби українського народу за право мати власну державу. І нині його відстоюють у війні із зовнішнім агресором. Тому ми з надзвичайними почуттями ставимося до знаменного дня.

Незалежність держави означає відхід від чужих моделей розвитку, чужих стереотипів, чужих духовних цінностей. Ми повинні самостійно рухатися шляхом, який підказує історія, культура, серце. І хай праця українців зміцнює

державу, хай запанує в ній мир, а процвітання країни зробить щасливими всіх. Відрадно: уже 67 відсотків співвітчизників, за даними останнього опитування Інституту соціології НАН України, пишуться тим, що вони є громадянами своєї держави, а в 2004 році таких було тільки 38%...

Тим часом із 1 Вересня — Дня знань — традиційно розпочинаємо новий навчальний рік. Виші країни наповняться студентами, їх наставниками, поріг альма-матер переступлять і першкурсники, які гідно витримали нелегкі випробування, щоб удостоїтися можливості здобути вищу освіту. Важко

переоцінити значимість останньої, особливо сьогодні, у нелегкий для держави час та період динамічного розвитку світу. Державі потрібні хороші фахівці, які спроможуть розум та знання, набуті у ВНЗ, на розвиток Батьківщини, розкриватимуть її потенційні можливості. А допомагатимуть у цьому вічні супутники й друзі — викладачі. Усім зичу щастя, успіхів у починаннях, нехай мрія про краще майбуття надирає на звершення й добрі справи в ім'я нашої незалежної України!

Володимир СМОЛАНКА,
ректор УжНУ, професор.

РОЗДУМИ З ПРИВОДУ

ПершOVERесень кличе...

Місто по вінця наповнилося літом, і останє на повну гучність умикає свої прощальні мелодії. Невимовна спека цього року викликала серед теплої пори листопад. Згадую, як замріяно йшла килимком із поживклого листя. Це був не останній місяць осені, а тільки середина липня.

Непомітно підкрався й вересень. Розніжені безтурботним відпочинком школярі, студенти та вчителі просять бодай на трохи продовжити дні солодкої «свободи». Але рік має свій цикл. Ми не в силі змінити природних механізмів. Та

й не потрібно. Усе повинно йти за своїм «розкладом».

Не віряться, але на порозі вже стоїть урожайна пора — лагідна осінь. Плоди землі, налиті сонцем, знаходять «притулок» у господарських кошиках. Посохлі рослини сподіваються на життєдайний дощ. А ми, студенти, чекаємо, щоб знову припасти до джерела знань і втамувати спрагу до нового пізнання. У двері «стук» ПершOVERесень, а з ним — усі радощі й турботи майбутнього навчання. Учорашні школярі знаходяться в передчутті досі невідомого їм життя. Літо ж прощається, лишаючи за собою тільки приємний спомин...

Не покидає думка, що не всі навчальні заклади нашої країни 1 Вересня відчинять

двері учням та студентам. Адже на Сході України триває неоголошена війна, щодня гинуть люди. Цвіт нації! Ми зобов'язані пам'ятати про це й ще дужче цінувати можливість здобувати освіту, адже такий шанс дарують захисники Батьківщини. В Україні повинні приділяти вагому увагу навчанню, розвитку молодого покоління. Держава має повнитися розумними та свідомими громадянами. Щоб їх важко було ввести в політичну оману, «зазомбувати»... А Барбюс зазначав: «Школа — це майстерня, де формується думка підрастаючого покоління, треба міцно тримати її в руках, якщо не хочеш випустити з рук майбутнє». Університет — теж школа,

тільки вища. Ми, студенти, зобов'язані свідомо, розумом і серцем, сприймати всі уроки (у чому допомагатимуть, безумовно, наставники), адже освіта дає не лише знання для тієї чи іншої професії, а й учити жити.

...Працівники квіткових магазинів уже «смакують» майбутніми першOVERесневими заробітками. У мене День знань завжди асоціювався з пишними букетами. Хай і дорога до пізнання не буде тернистою, а стелиться ніжними пелюстками квітів... Успіхів нам усім: молоді та її педагогам, у новому навчальному році!

Олеся МАТІЙ,
«Погляд».

Даним абзацом

• **МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ** • 18 серпня УжНУ підписав угоду про співробітництво з Кельнським університетом. Співпраця провадитиметься між нашим Науково-дослідним інститутом державно-конфесійного права та державно-церковних відносин і німецьким Інститутом церковного права та церковної історії Рейну. Від імені сторін виступили директори вищезгаданих закладів. УжНУ представляв кандидат юридичних наук, доктор теології, доцент кафедри міжнародного права Олександр Білаш, Кельнський університет — доктор права, професор Стефан Мукул. Вирішили, що виші співпрацюватимуть у царині державно-конфесійного та церковного права й у галузі досліджень та вивчення історії державно-церковних відносин.

• **ДЕРЖЗАМОВЛЕННЯ** • Ужгородський національний університет посів 10 місце серед трьохсот вишів України за обсягом державного замовлення. Кількість бюджетних місць визначається з урахуванням рейтингів ВНЗ та абітурієнтів. Оскільки УжНУ за одним із показників увійшов до тридцятки найкращих українських вишів, обсяг держзамовлення за ОКР «Молодший спеціаліст», «Бакалавр», «Спеціаліст» та «Магістр» у 2015 році зріс до двох тисяч. Число державних місць в альма-матер підвищилося переважно за рахунок інформаційних, технічних та міжнародних напрямів.

Олеся МАТІЙ,
«Погляд».

ВСТУПНА КАМПАНІЯ

Журналістика — у десятці за обсягом держзамовлення

У 2015 році Ужгородський національний університет суттєво підвищив свої позиції в кількох важливих усеукраїнських рейтингах.

Непогано альма-матер виглядає й у переліку вітчизняних ВНЗ, котрі готують майбутніх представників четвертої влади. Промоніторивши виші за відповідною спеціальністю щодо вступної кампанії та взявши до уваги денну форму навчання за ОКР «Бакалавр», ми з'ясували, що здобувати фах медіапрацівника пропонували сорок українських ви-

щих навчальних закладів. Лише 22 з них мають бюджетні місця. За цим показником УжНУ — 10-й, а за ліцензійним обсягом прийому — 13-й. За конкурсом на місце найстаріший виш Закарпаття — на 19-й сходинці, а за чисельністю абітурієнтів-журналістів на бюджет — на 11-й (із 22). 23-тє місце Ужгородський національний займає за обсягом поданих заяв. Названі показники цілком прийнятні, якщо врахувати, що за кількістю населення наша область є порівняно невеликою.

Олеся МАТІЙ,
Марія ЗЕЛІНСЬКА,
«Погляд».

У вересні альма-матер відчинить двері понад 3700 новим студентам

Вступна кампанія — один із найвідповідальніших та напружених етапів у річному циклі кожного вишу — дійшла до логічного завершення. Усі труднощі колективу приймальної комісії, тривоги абітурієнтів та їх родичів залишилися позаду. Списки зарахованих оприлюднено. Підсумки підбито. Час згадати, чим була особливою ВК-2015.

Прийом заяв від охочих здобути вищу освіту розпочали 10 липня й цей процес планували завершити 31-го, проте через технічні несприятливості в роботі УЦОЯО Міністерство освіти і науки продовжило набір до 2 серпня. Рейтингові списки абітурієнтів, де вказували рекомендованих до зарахування на місця державного замовлення, були винесені на широкий загал уже 6 серпня.

Порівняно з минулим роком, у процедурі вступу, як відомо, відбулися суттєві зміни. Подаючи заяву на участь у конкурсному відборі, абітурієнти зазначали в кожній із них пріоритетність: число від 1 до 15. Так, цифра 1 означала, що вступник найбільше бажає навчатися в цьому виші й саме за такою спеціальністю. Уподобання, які вказав абітурієнт під час заповнення бланку, не можна було змінювати протягом вступної кампанії.

Працівники ПК факультету міжнародної політики, менеджменту та бізнесу розповідають про особливості ВК для їхнього підрозділу. «Перші 2 тижні, — діляться спогадами, — спостерігали великий наплив. Далі — спокійніше. Цьогоріч у нас відкрили нові напрями підготовки. Серед шести пропонованих спеціальностей найбільший конкурс випав на «Прикладну лінгвістику»

(197 заяв на денну й 21 на заочну форми навчання). Мабуть, таке зацікавлення зумовлене широкими перспективами. Адже завершивши навчання за цим фахом, випускники здобудуть відразу 3 професії: лінгвіста, інформатика й перекладача. До того ж тут найбільший обсяг держзамовлення. А загалом результати навіть перевершили очікування», — зізналися представники приймальної комісії.

Удалося також з'ясувати, що в одних випадках було подано більше електронних заяв, ніж паперових, а в інших — навпаки. При тому абітурієнти щоразу плуталися під час заповнення бланків, міркуючи, що відіграє важливішу роль: бали чи пріоритетність.

Члени ПК інженерно-технічного факультету повідомили: розподіл абітурієнтів за різними напрямками їхнього підрозділу відбувався нерівномірно. Найпопулярнішими для вступників виявилися дві спеціальності — «Комп'ютерна інженерія» та «Будівництво».

У 2015-му році бажання стати юристами мали менше охочих, ніж торік. «Цікавим є той факт, що в нас був представник з Ужгорода, котрий набрав з усіх предметів понад 197 балів. Узагалі середній результат ЗНО в наших абітурієнтів — 170, а бал атестата — 10,5. Досить значний відсоток електронних заяв (близько 40 %). Припускаємо: люди за кілька років упевнилися в надійності вступу через Інтернет», — зазначили на юрфаку.

Ще одним нововведенням була відсутність медичної довідки в переліку документів. Виняток — факультет здоров'я людини. Слід додати, що особи, звільнені з військової служби в 2015 році, мали право вступати до вишу без сертифікатів ЗНО за умови успішного складання вступних випробувань.

ДОСЯГНЕННЯ

УжНУ прагне тримати руку на пульсі нових технологій і з кожним роком упроваджує їх зі щоразу більшою потужністю. 2015 рік уже став плідним для альма-матер. Завдяки невтомній роботі працівників різних підрозділів наш ВНЗ покращив показники відразу в трьох рейтингах.

На 18 місце із торішнього 42-го УжНУ підвищився в переліку відкритості національних університетів. Класифікацію здійснив Аналітичний центр CEDOS, промоніторивши за сприяння міжнародного фонду «Відродження» 96 відповідних вишів, у яких загалом здобувають фах понад 800 тис. студентів. Показник рівня прозорості ВНЗ формується за кількома пунктами. Зокрема, ураховують якість адміністрування сайтів, фінансову відкритість, зміст навчання й стратегічне планування

«Рейтингуємо!»

університетів. Водночас за рейтингом інтернет-присутності вищих навчальних закладів Webometrics УжНУ посідає 26-ту сходинку, здійснивши за останні півроку суттєвий стрибок угору з 80-ї. Складанням цього списку щороку в січні та липні займається Лабораторія кіберметрики Національної дослідницької ради Іспанії при Міністерстві науки та інновацій згаданої країни. Цю класифікацію можна назвати найоб'єктивнішою серед решти інших, адже спосіб збору інформації для її укладання усуває суб'єктивну оцінку, натомість повністю відбувається в автоматизованому режимі.

Рейтинг має авторитетне значення для іміджу вишу, адже до переліку ввійшло понад 12 000 ВНЗ із різних куточків планети. Під час аналізу досліджують показники обсягу, помітності та вагомості інтернет-ресурсів університетів. Словом, беруть до уваги кількість та якість наукових публі-

кацій з урахуванням частоти їх цитування іншими користувачами, загальний обсяг веб-сторінок та завантажених на них електронних документів. Стрімке підвищення в рейтингу «присутності» відбулося, імовірно, завдяки модернізації офіційного сайту альма-матер, реалізації заходів щодо поширення електронних адрес вишу серед найвпливовіших інтернет-ресурсів, упровадженню корпоративних відповідних скриньок тощо. Запуск порталів електронних навчання та репозитарію наукових публікацій Ужгородського національного університету (майже 4000) посприяв значному зростанню нашого ВНЗ за показником «Присутність».

Варто нагадати, що УжНУ на 11,5 позицій підвищив рейтинг і за комплексом освітніх та наукових показників у консолідованому списку українських вишів 2015 року. Серед 286-ти ДВНЗ наша альма-матер уперше за майже 70 років свого існування посіла досить пристойне, 30-те, місце.

Олеся МАТІЙ,
«Погляд».

УжНУ в статистиці на фоні інших вишів України

Здійснивши своєрідний моніторинг вітчизняних національних університетів за критерієм кількості поданих заяв, доходимо висновку, що з-поміж 93-х вищих навчальних закладів країни УжНУ посідає 19 сходинку. А лідирує цьогоріч Львівський національний університет імені Івана Франка.

Наша альма-матер пропонувала майбутнім студентам чимало спеціальностей. Вишу вдалося зайняти 12 позицію серед 85 ВНЗ, які мають денну форму навчання, оскільки УжНУ рекомендував вступникам 205 «можливостей» здобути фах (ураховуючи спеціальності на всіх освітньо-кваліфіка-

ційних рівнях). Щодо заочників, то Ужгородський національний — на сходинці нижче (163 спеціальності). Проте варто зауважити: із 90 таких же освітніх установ. Перші місця за згаданою класифікацією посіли відповідно Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» (відкриває 421 спеціальність на д. ф. н.) та Національний університет «Львівська політехніка» (428, але на з. ф. н.).

Якщо взяти до уваги попередній критерій, але стосовно денної форми навчання, й розділити його за ОКР, то альма-матер займає 16 місце за кількістю пропонованих спеціальностей (101) для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра з-поміж 88 вишів. Таку саму, 16-ту, позицію (із 89 ВНЗ) посідає, рекомендуючи 53 «можливості» (стільки ж, як

і ЛНУ імені Івана Франка) стати спеціалістом. Щодо ступеня магістра, то наш заклад — 26-й із 88 (відкриває 51 спеціальність), опинившись на одній сходинці в рейтингу з Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника та Київським національним університетом культури і мистецтв.

Стосовно ж заочної форми навчання, результати такі: Ужгородський національний — 15-й серед 86 вишів за кількістю пропонованих спеціальностей (78) для здобуття диплома бакалавра, 11-й із 89 — спеціаліста (52) та 20-й із 82 — магістра (33). Останню позицію розділяє з Тернопільським національним економічним університетом.

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

Учасниками відповідного курсу на ФЗЛ стали 200 осіб. Це приблизно стільки ж, як і торік. Дівчат і хлопців майже порівну. На творче випробування за напрямом «Журналістика» із сотні охочих з'явилось 58 абітурієнтів.

Цьогоріч в УжНУ відкрито нові спеціальності: «Готельно-ресторанна справа», «Реклама і зв'язки з громадськістю», «Міжнародна економіка», «Міжнародна економіка» та «Маркетинг». Серед них найбільше зацікавлення у вступників викликало новим. Навчатися в цьому підрозділі виявили бажання 228 осіб.

Загалом кількість заяв за факультетами подано в таблиці поруч.

Варто звернути увагу й на те, що Ужгородський національний університет цього року отримав додаткові бюджетні місця: на денну форму навчання — 35, на заочну — 6.

За весь період ВК до ДВНЗ «УжНУ» надійшло 15840 заяв, ураховуючи й електронні. Стати студентами найстарішого вишу Закарпаття виявило бажання орієнтовно на 3700 осіб менше ніж минулого року, що становить 19 відсотків. Це, очевидно, пов'язано й із новими правилами прийому.

Серед факультетів, на які подано найбільше заяв, насамперед варто виділити медичний, стоматологічний, юридичний, міжнародної політики, менеджменту

та бізнесу, іноземної філології, інформаційних технологій, філології.

Рекордну за цей рік кількість вступників (1667) зафіксовано традиційно на медфаку, другий — підрозділ міжнародної політики, менеджменту та бізнесу (755).

За співвідношенням кількості поданих заяв до місць державного замовлення, конкурс в УжНУ зріс із 7,4 до 9,2 осіб на місце.

Зрозуміло, найвищий відсоток абітурієнтів — закарпатці. Однак у нас хотіли навчатися й вступники з Івано-Франківщини, Львівщини, Тернопільщини, Рівненщини, Полтавщини, Донбасу та інших областей.

Олеся МАТІЙ,
«Погляд».

Підрозділи	Денна	Електр.	Заочна	К-ть держ. місць
1 Інженерно-технічний	425	281	22	90
2 Історичний	261	181	32	16
3 Біологічний	490	289	95	53
4 Географічний	452	299	109	35
5 Гуманітарно-природничий	63	29	14	16
6 Економічний	367	218	70	31
7 Математичний	154	89	6	39
8 Здоров'я людини	240	113	98	13
9 Кафедра фізичного виховання	143	56	—	5
10 Міжнародних відносин	397	241	68	21
11 Міжнародної політики, менеджменту та бізнесу	755	533	84	45
12 Суспільних наук	605	451	63	58
13 Туризму та міжнародних комунікацій	600	419	122	23
14 Іноземної філології	574	410	94	30
15 Інформаційних технологій	532	403	38	58
16 Фізичний	296	218	—	55
17 Філологічний	578	380	79	49
18 Хімічний	107	70	—	37
19 Юридичний	575	426	68	17
20 Медичний	1667	1135	—	140
21 Стоматологічний	498	365	—	10
загальна кількість (бакалаври та спец. мед. спрямування)	9779	6606	1062	841
бакалаври	7614	—	1062	691

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

Запрошуємо на конференцію кібернетиків

Шановні колеги!

Наукове товариство студентів та аспірантів факультету кібернетики, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Міжнародне наукове товариство ІТНЕА, Інститут кібернетики імені В.М. Глушкова НАН України, Інститут програмних систем НАН України запрошують Вас узяти участь у V Міжнародній науковій конференції студентів, аспірантів та молодих учених «Теоретичні та прикладні аспекти кібернетики» ТААС-2015, яка відбуватиметься з 23 до 27 листопада 2015 року в столиці на базі факультету кібернетики Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

У рамках заходу передбачено засідання 4-х секцій:

комп'ютерні науки, прикладна математика, штучний інтелект, програмна інженерія. Наукова програма заходу також охоплюватиме лекцію «Арифметичні операції в криптографії на основі решіток» — асистент Седад Аклейлек (інженерний факультет, Університет Ондокуз Меїс, Самсун, Туреччина). Слідкуйте за оновленнями: <http://taac.org.ua/en/programmeLectures.htm>.

За результатами роботи форуму буде видано збірник праць, який разом з іншими інформаційними матеріалами отримає кожен учасник.

Дата завершення реєстрації й подання статей: 18.10.2015. Докладнішу інформацію можна знайти на веб-сайті конференції: <http://taac.org.ua>

Із повагою
Організаційний комітет.

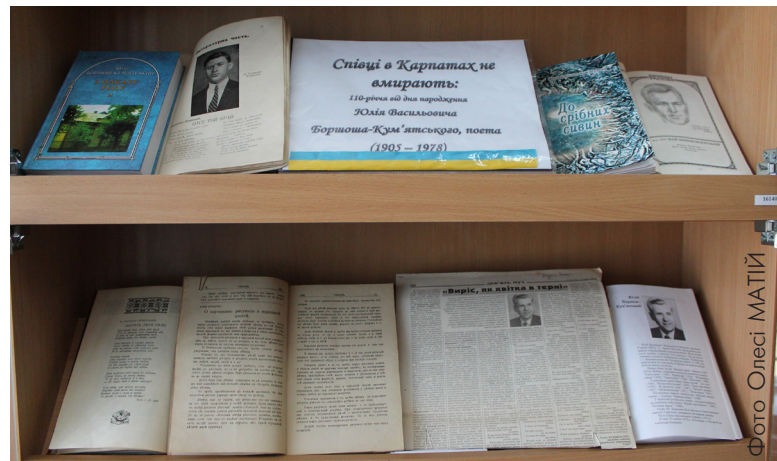
ВИСТАВКИ

У відділі карпатики Наукової бібліотеки УжНУ триває виставка, присвячена 110-річчю від дня народження українського поета Юлія Боршоша-Кум'ятського (1905 — 1978). Це знакова постать краю, педагог, який попри заборони навчав дітей у школах українською мовою.

Юлій Васильович стверджував, що подолавши неписьменність, можна здобути краще життя й свободу.

На експозиції під назвою «Співці в Карпатах не вмирають» представлені збірки різних років, а саме: «Дві долі» (1948), «В орлиному леті» (1961), «Граї, трембіто» (1962), «Багряні акорди» (1968), «Христос в Карпатах» (1995) тощо. «Юлій Боршош-Кум'ятський публікував вірші й у часописах «Наш рідний

«Співці в Карпатах не вмирають»

край» (1926 — 1928 pp.), «Пчілка» (1928), «Учитель» (1925), збірнику «Підкарпатська Русь» (1936). До 100-річчя від дня народження поета вийшли у світ і твори під назвою «З наказу роду» (2005), який також є на

виставці, а ще ряд газетних матеріалів про автора та його творчість», — зазначила завідувач сектору краєзнавчого відділу Марія Чорній.
Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

ПОЛІТИЧНІ АКЦЕНТИ МІСЯЦЯ

24-му римейку «фільму» під назвою «Незалежна Україна» передують чимало «серій» із трагічним завершенням. Чому римейк? Бо згаданий вид кінематографічного мистецтва — швидше за все імітація Радянського Союзу, новіша версія корабля, який уже давно потонув і навіть устиг згнати. Для чого досі наливаємо нове вино в старі бурдюки, навіщо зводимо дім незалежності держави на слабкому фундаменті? Анексія території, розгортання АТО, численні теракти в різних містах — наслідки обману самих себе, бачення кращого життя крізь рожеві окуляри... Це, власне, короткий огляд попередніх, так би мовити, «серій» згаданого «фільму». Безперечно, ми щодня сидимо перед телевізорами й критикуємо чи не всіх героїв, концепцію сценарію, підбір кадрів, кольорів, монтажу, буквально до кожної дрібнички. Думаю, варто звернути увагу на інше: що кожен громадянин за останній рік зробив для країни й чому такий вимогливий, часто суворий педагог, як війна, не навчив нас цінувати волю навіть на 24-му році незалежності.

По-перше, українці поділені. Точніше, народ почали роз'єднувати ще майже на зорі його формування сильніші держави, мета яких — загарбати нові території. Слід згадати, до прикладу, кінець першої половини XIV ст., коли після смерті Юрія II Болеслава Галицько-Волинське князівство розділили Польща, Угорщина та Литва. Боротися й за сфери впливу, намагалися вирішити свої геополітичні питання на українських землях і вчасно використовували шанс. Ось перед Другою світовою війною нами керували СРСР, Польща, Румунія й Чехословаччина, що тільки підливало масла у вогонь бажанню ще не однієї європейської країни теж захопити ласий шматок.

Нація диференційована й нині: за соціальним статусом, матеріальним забезпеченням, мовною ознакою, патріотичними відчуттями, політичними партіями. До слова, із приводу останніх... Вони аж ніяк не сприяють консолідації народу, особливо перед виборами: одні претенденти «годують» гречкою, інші пропонують фінансову підтримку. Усі роздають обіцянки, від яких лише в очах мерехтять. Мов шукаєш на базарі хустинку, а їх там стільки, що хоч греблю гати. Так і не знаєш, котру придбати. Тільки наші «хустинки», тобто пафосні промови щодо високого зарплат і водночас низьких цін, кращого рівня життя надто швидко «рвуться». Неякісний матеріал? Можливо! Проте, очевидно, справа не в тканині, а все ж у чистій совісті. Як підсумок — «маємо те, що маємо». А ще слушно зазначено в науковій публікації О.Василишина: «Ще досі роз'єднують націю партії, що підходять до нас зі своїм перестарілим кромом і горлають: ми соціалісти, ми демократи, ми клерикали, ми ліберали...» (стаття «Тижневик «Батьківщина» — ідеологічний форум політичної організації Фронт національної єдності», 15.04.2010, irbis-pnbuv.gov.ua/.../csjirbis_64.exe?).

Поділ українців призводить до здрозоті, яка органічно, мов одна річка в іншу, уливається в значно масштабніші дії: убивства, теракти тощо. Тому ілюзії, відзняті «дублі» нашого «фільму» про єдність нації не тішать. Яких зусиль доклав кожен зокрема, аби сформувати цілісне державне утворення загалом?! Під лежачий камінь вода, зрозуміло, не потече. У нас, зазвичай, радіють, коли в

когось горить хата, або ж із нудюю перемивають усі кістки тому, хто щось посадив, збудував чи привіз, замість того, щоб зробити бодай подібне на своєму подвір'ї. Безумовно, скалка в оці приятеля видніша ніж колода власного ока. Легше без гальм спускати вагон критики, дискредитувати людину за незначну помилку й виправдовуватися приказкою: «Моя хата скраю — нічого не знаю».

По-друге, ахіллесова п'ята українців уже тягнеться століттями. І навіть такі дорозі ліки, як проголошена 1991-го року незалежність, не змогли допомогти вразливому місцю. Маю на увазі слова з кіноповісті «Україна в огні» О.Довженка: «...вони не вивчають історії. Дивовижно. Вони вже двадцять п'ять літ живуть негативними лозунгами одкидання Бога, власності, сім'ї, дружи! У них від слова «нація» остався тільки прикметник. У них немає вічних істин. Тому серед них так багато зрадників...» Справді, ренегатів чимало серед співвітчизників, якщо, звичайно, їх ще можна

так назвати. Саме через необдумані дії запроданців гинуть Герої в зоні проведення АТО.

Значною проблемою залишається й банальне, на перший погляд, неусвідомлення своєї національної ідентичності. Насправді, це питання пов'язане з попередніми тезами щодо незнання минулого держави. Чомусь досі існує стереотип (хоч уже рідше ним керуються), за яким Росію вважають «старшим

краще?! І це правильно, коли чада пишаються татом чи мамою. Наша держава — така ж ньенька...

Важливий аспект — вироблення комплексу неповноцінності. Деякі підручники з історії України, ЗМІ занадто часто акцентують на стражданнях нації. А це, своєю чергою, спотворює минуле й закладається в підсвідомості не в позитивних ракурсах. Прочитую завідувача кафедри історії «Кие-

во волонтери. За інформацією офіційного сайту Міністерства соціальної політики України, налічується 132 відповідні організації, зареєстровані згідно із Законом «Про волонтерську діяльність» (березень 2015 р.). Саме завдяки людям, котрі займаються благодійністю, наші воїни забезпечені їжею, амуницією, ліками, транспортними засобами тощо. Водночас існують і псевдоволонтери. Це природне явище. Для порівняння — школа: у кожному класі не всі учні є стараними. Дехто просто відсиджується на останніх партах, а вже стаючи випускником (чи ще пізніше), усвідомлює, що втратив. Так і ті, хто нині «байдикує» на історичних «заняттях», свого часу задумуються над помилками.

Українсько-російські стосунки щоразу слабшають. Київський міжнародний інститут соціології та «Левада-Центр» провели опитування й опублікували результати на сайті «Голос Америки» в лютому цього року. Виявляється, тільки 36 % респондентів прихильно ставляться до Росії. Цікаво, що до анексії АРК такої думки притримувалося 78 відсотків населення. Відверту неприязнь висловлюють понад 47 % громадян.

Ми вже трішки навчилися цінувати й мистецтво свого народу. Нещодавно «ТСН» організувала власне дослідження стосовно популярності вітчизняних композицій. Статистика втішає: українську музику слухають 46 % опитаних, водночас російську — 44. Хай і два відсотки, однак це теж вагомий крок уперед. 2011 р. кількість патріотично налаштованих меломанів становила 43 і 59 відсотків на користь північного сусіда.

...Україні — 24! З одного боку, це молода держава, яка мовби здобула «освіту», тобто на власних помилках накопичила чимало досвіду. З іншого, за понад два десятиліття років уже можна й реальноше оцінювати ситуацію, що складається, а не тільки споглядати міражі незалежності. Ми вже й так дорого заплатили за волю. Кожен українець бере участь у розбудові держави, і важливо, як ставимося до свого завдання: ретельно відбираємо цеглини, складаємо їх довше та за порядком чи швидко, зате хаотично?! Ми народжені, аби захищати країну й сприяти її процвітання. Держава, своєю чергою, повинна дбати про захист прав громадян. Починати ж необхідно із себе. Як писав М.Сингаївський: «Все — із доброго чи злого — починається з малого...» Україна обов'язково стане міцною державою. І, надіємося, 25-ту «серію» нашого «фільму» дивитимемося під мирним небом, із українськими озвученням та музичним супроводом, а основною зброєю стануть не танки й кулемети, а знання з історії та любов до Батьківщини.

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

Міражі незалежності,

або Часткова «абонплата» за волю

во-Могилянської академії» Наталію Яковенко: «Уявлення про себе як про націю-жертву, яка завжди зазнавала поразок і була гноблена кожним, хто тільки хотів її гнобити (від Батия до 1991 року), звичайно ж, опосередковано прищеплює почуття меншовартості, сказати би — приреченості на неспіх. Особливо коли це раз у раз повторюється, транслюється, дублюється і в шкільних підручниках, і в ЗМІ, і в документальних фільмах на екранах телебачення, і в художній літературі».

Народження країни, як і немовляти, супроводжується муками. Та й узагалі незалежність коштує дорого. Загинуло чимало наших побратимів унаслідок неоголошеної війни на Південно-Моголианській академії» Наталію Яковенко: «Уявлення про себе як про націю-жертву, яка завжди зазнавала поразок і була гноблена кожним, хто тільки хотів її гнобити (від Батия до 1991 року), звичайно ж, опосередковано прищеплює почуття меншовартості, сказати би — приреченості на неспіх. Особливо коли це раз у раз повторюється, транслюється, дублюється і в шкільних підручниках, і в ЗМІ, і в документальних фільмах на екранах телебачення, і в художній літературі».

братом» України. Якщо повернутися спогадами в період Київської Русі, то саме вона приєднувала землі, котрі згодом стали московськими. Та й «корені» північних сусідів не пов'язані з нашими. Це абсолютно дві різні держави. Тільки правда коле око «старшим братам», і вони запевняють у протилежному. Українці, зазвичай, не вступають у дискусію, бо не мають відповідних знань. «Якщо ми не можемо засвоїти власну історію, то вчитимемо її в чужій інтерпретації», — писала Л.Івшина в матеріалі «...Боротьба йде не тільки за нафту-газ. А й за місце в Історії...» («День», 5.12.2013).

Почуття меншовартості призводить до того, що нерідко наслідують російську культуру: музику, літературу тощо. Безперечно, перераховане варте уваги й пошани. Однак ми натомість могли б популяризувати здобутки співгромадян, бо все-таки є синами й дочками одного народу. Правда, дитина співака, до прикладу, не скаже, що її батько поганий артист, а сусід виконує композиції значно

АЛЬМА-МАТЕР — 70!

За 70-річний період хтось устигає прожити ціле життя. Наш університет — тому підтвердження, хоч, порівняно з людськими мірками часу, є ще досить молодим, а точніше — саме вступає в зрілі, досвідчені літа. Хто ж краще розкаже про минуле, перші роки становлення УжНУ, як не ті, котрі з ним пов'язали свою долю, викладали тут із початку трудової кар'єри, а то й навчалися. І нам, зізнаюся, завжди цікаво довідатися, як проживали свою молодість наші батьки, дідуся й бабусі, а особливо викладачі, адже саме наставників ми щоразу бачимо в офіційній обстановці зібраними, діловими, налаштованими на роботу.

Я опитала кількох поважних педагогів. Цікаво, що вони вступили до нашого університету в 1959 році.

Першим поділився спогадами нинішній декан географів, професор Степан Поп: «Як викладач, можу констатувати, що позитивним процесом, який сьогодні відбувається в житті університету, є збільшення кількості факультетів. Це полегшило пошуки саме «своїєї» спеціальності: абітурієнти мають із чого вибирати. Я навчався на фізфаку, одному з перших, і багато років після того заснував такий необхідний для Закарпаття географічний факультет. Студенти — такий успіх мали вокалісти! Юнаки й дівчата займалися й позанавчальною роботою, до якої ставилися відповідально. Часто ходили на суботники, прибирали парки, воєни працювали в колгоспі. Була і наука, і робота, і творчість».

денти моїх часів відзначалися скромністю, небагатими статками й великим бажанням учитися. У нас не існувало традиції їздити додому щотижня, тільки на канікули. Суботу вважали робочим днем, та й у неділю сиділи в бібліотеках (навіть мали свої місця), читали чимало праць. Комп'ютерів, звичайно ж, не було, тоді для нас головним уважався конспект, адже підручники зазвичай зберігалися в одиничних екземплярах. Головна мета для мене й моїх ровесників полягала у використанні можливостей, які дає університет для досягнення життєвих цілей. Не існувало такої опіки, як нині, а бриває навчання не мали, як требає навчання. Тому відзначу, що нашим вихованцям сьогодні найбільше потрібна самостійність».

А ось Іван Сенько, доцент кафедри російської літератури, пригадує: «У часи, коли я вступив до університету, у суспільстві вже було трохи більше демократизму, що відобразилося й на житті факультету. Дуже гарно організовували дозвілля студентів. Щосуботи влаштовували танці. Пам'ятаю, у моїй групі було багато хлопців (так-так, на філологічному!), а в гуртожитку тільки сім Іванів на першому курсі, тому якимось ми навіть попросили, щоб нам виконали на вечорі арію Івана Сусаніна з однойменної опери Михайла Глінки. А ще одні до одних ходили в гості. Хочу відзначити й те, як працювало наукове товариство. Уже на перших курсах проводили конференції, та й такого спря-

Наставники згадують...

мування, що навіть видавали публікації наших, студентських, наукових досліджень. У вересні трудилися на зборі сільськогосподарського врожаю. Це ніби й не пов'язано з навчанням, але колектив став дружним. На моєму відділенні існувала гарна традиція, яку започаткував професор Петро Лінтур: він запрошував групу до себе в гості, у будиночок на Митній вулиці. Тоді викладач шукав такого студента, котрий був би йому близьким за духом, із яким можна цікаво поспілкуватись. Якимось на першому році навчання наш педагог дав завдання збирати фольклор. Це серйозно мене захопило, що я серйозно почав займатися такою справою, і ось можу сказати: маю три десятки книжок, присвячених відповідному напрямку досліджень. Отже, студентські роки видалися працюючими, творчими й спонукали до дій».

Своєю чергою, професор Василь Маринець у розповіді вмilo оперував цифрами, що й не дивно, адже він — декан математичного факультету: «Викладацький склад тих років формували переважно з випускників Львівського, тоді ще державного університету імені Івана Франка. Хочу сказати, що підбір кадрів був дуже вдалим, адже молоді наставники пізніше створили потужні школи, із чим не менше пощастило й нашому факультетові. У роки студентства функціонували тільки два гуртожитки — теперішній (№ 1) і жіночий на Корятовича, у будівлі, де нині проживаю. Практично всі

знали один одного. Із корпусів звели ті, де сьогодні розміщені хімічний, фізичний, медичний та біологічний підрозділи. За часів моєї молодості їх було тільки 6 (тобто майже чверть із сучасних 22). Абітурієнтів зараховували мало, попри те, що рівень вdraхування вважали високим. Тоді похвалитися вступом до університету міг кожен 50-й випускник середньої школи, а нині тільки одиниці не здобувають вищої освіти. Іспити — доволі серйозні, і жоден із нас не міг сказати, що отримав не ту оцінку, на яку заслуговував. Пригадую, якимось екзаменом із математики розпочався о 7-й ранку й тривав аж до 23.00. А щодо позанавчального процесу, то факультет був досить дружним, студактив постійно організовував вечори дозвілля».

Добре запам'ятала роки молодості в нашому виші й доцент кафедри англійської філології Урсула Голик: «Я — одна з тих викладачів, які прийшли зі Львівської політехніки до УжНУ засновувати тут нові спеціальності та розвивати університет. Серед нинішніх колег працюю найдавніше. Тоді навчання було серйозним. Крім того, улаштовували різні конференції, вечори, студентів відряджали на все-союзні олімпіади, де вихованці показували неабиякі результати. Поступово кращі випускники почали працювати на нашій кафедрі, із якої згодом «виріс» цілий факультет. На виступи російського інструментального ансамблю «Ювентус» не могли іноді потрапити навіть власне

студенти — такий успіх мали вокалісти! Юнаки й дівчата займалися й позанавчальною роботою, до якої ставилися відповідально. Часто ходили на суботники, прибирали парки, воєни працювали в колгоспі. Була і наука, і робота, і творчість».

Як бачимо, наставники відзначають, що за часів їхнього навчання й студенти були зовсім не такими, як нині. Ми ретельно дослухаємося до зауважень та порад, але знаємо: що б наші педагоги не говорили — сказано з метою спонукання нас, сучасної молоді, до роботи. І переконаана: у нинішніх юнаків і дівчат нічого не втрачено, а все тільки попереду!

Антоніна ЧУНДАК,
студентка відділення журналістики.

УЖНУ У ФАКТАХ

Ужгородський національний університет був заснований 19 липня 1945 року з метою піднесення культури на Закарпатті. Виш запрацював із підготовчими курсами з 1 лютого 1946 р. на основі чотирьох факультетів — медичного, філологічного, історичного та біологічного.

Девіз альма-матер — «Більше знаємо — більше можемо».

У найстарішому в області ВНЗ навчається близько 14 тисяч студентів та працює близько 1,5 тисячі викладачів.

СТУДМІСТЕЧКО

Василь КЕПИЧ: «Початок змінам покладено...»

Часто доводиться чути думку, що справжній студент — той, котрий живе в гуртожитку. Лише в цьому випадку відірване від маминої опіки дитя стає дорослим, учиться самостійності, може відчувати всі переваги й недоліки бурхливого студентського життя. «Кузня» істинних спудеїв щоліта готується до повернення своїх мешканців після канікул та чекає на прихід нових, себто першокурсників. Директор студмістечка УжНУ Василь КЕПИЧ розповів «Погляду» про заплановане й зроблене.

— **Василію Георгійовичу, чи будуть зміни в цьогорічній процедурі поселення?**

— Суттєвих новацій не передбачаємо. Як завжди, спочатку заселятимуть студентів-пільговиків, далі тих, хто приїхав із віддалених районів Закарпаття та з інших областей. Необхідні документи: 3 фотокартки 3x4, паспорт, квитанція про оплату за гуртожиток. Варто тільки зазна-

чити, що зміниться платня за проживання. На жаль, у бік підвищення у зв'язку із загальним зростанням цін.

— **Попри це гуртожиток — усе-таки найбільш заощадливий вид житла. Чи очікуєте проросту мешканців відповідно до таких реалій?**

— Справді. Студенти, котрі раніше проживали в гуртожитку, але потім надали перевагу орендованій квартирі, нині прагнуть повернутися. Їх, до речі, уже чимало. Навіть у заявах як основну причину повернення вказують фінансову скруту.

— **Які проблеми, на Вашу думку, потрібно насамперед вирішити?**

— Є одне питання, що не можна розв'язати з року в рік: надати житло всім, хто цього бажає. Банально не вистачає місць. За останні десятиліття наш університет суттєво «розширився»: з'явилися нові факультети, старі, своєю чергою, істотно збільшили масштаби й можливість, щороку зростає кількість першокурсників. Натомість гуртожитки як були, так і залишилися без змін. Непокоять зруйновані фасади будівель.

Основна причина — несправні санвузли, які постійно протікають і таким чином псуєть стіни як усередині приміщень, так і ззовні. Металеві заржавілі труби необхідно замінювати пластиковими. Над цим у другому гуртожитку ми вже розпочали роботу.

— **Чим нині живе студмістечко, як готується до приїому юнаків і дівчат?**

— У першому гуртожитку завершили «косметичний» ремонт, щодня працюємо з трубопроводом. Здійснюємо планові роботи в гуртожитку № 2: вони пов'язані з оновленням душових, кухонь тощо. Замінюємо й умивальники, унітази, плитку. Словом, «капітально» трудимося на всіх поверхах, ураховуючи підвальне приміщення. Частково починаємо облаштування гуртожитку № 3. Намагаємося оновити старі комунікації, адже їх давно вже можна назвати аварійними.

Також цьогоріч закупили газові плити. Для 1-го гуртожитку замінюємо на нові всі 12, а для 3-го — лише частково, бо старі ще в доволі хорошому стані. У 4-му поновлюємо водомережі. До початку навчального року ремонтні, на жаль, завершити не вдасться, але старатимемося привести до ладу зазначену частину студмістечка якнайшвидше, що в інтересах власне працівників. До 1 Вересня прагнемо завершити хоч би половину роботи, щоб працювало бодай півстояка для потреб студентів. Раніше було так, що коли десь у гуртожитку траплялася аварійна ситуація й протікала вода, її постачання одним краном перекидали на всіх поверхах. Після ремонту ця незручна система зміниться. Зрозуміло: потрібні значні гроші. Тому, як кажуть, не все відразу. Однак, вважаю, початок змінам покладено.

— **За які кошти проводите ремонтні роботи в межах студмістечка?**

— Університет виділив для цього близько 300 тисяч гривень, за котрі купили газові плити; хочемо придбати водяні змішувачі, щоб забезпечити ними хоч би 90 відсотків гуртожитку № 4. Для ліквідації можливих аварій закупили вартісні інстру-

менти для персоналу студмістечка (зварювальний апарат, флекс, перфоратор). Досі їх у нас не було.

Значну частину робіт проводимо за рахунок батьків студентів, яких не задовольняють умови нашого житла. Дозволяємо здійснювати «косметичні» ремонти. У такому випадку гарантую, що до кінця навчання не переселю в іншу кімнату тих, хто зробив ремонт власним коштом.

— **Як оцінюєте умови гуртожитків УжНУ порівняно з помешканнями для студентів інших українських вишів?**

— Я звик критично ставитися як до себе, так і до всього, що мене оточує. Відповідно вимогливий і до роботи. Тому вважаю, що поки умови наших гуртожитків незадовільні. За 5-бальною шкалою оцінюю їх на 3,5, хоч чимало людей думає: не все так погано. Це вже суб'єктивне судження. Як кажуть, хто до чого звик. Мої критерії щодо добробуту житла для студентів такі: приємний зовнішній вигляд кімнати, чистота, охайність, і, звичайно, аби не відпадала штукатурка, не гнила підлога, працювали санвузли, зокрема туалети, умивальники. До цього стандарту прагну й робитиму все, що від мене залежить. Якщо бути об'єктивним, узявши до уваги умови проживання в інших вітчизняних гуртожитках,

то можна зробити висновок: ми з ними знаходимося приблизно на одному рівні. Дещо, вважаю, маємо навіть краще.

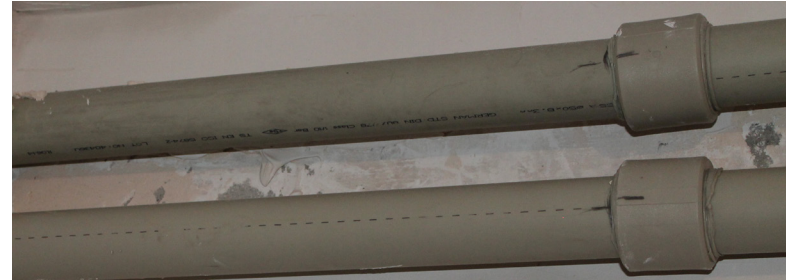
— **Найближчі плани щодо покращення студмістечка...**

— Я чітко знаю: студмістечко — фактично дзеркало університету. Адже на заняттях юнаки й дівчата проводять тільки вісім годин, а решту доби — тут. Тому не хочу, аби була велика різниця між навчальними корпусами й житлом студентства, бо майже всі будівлі вишу, у яких знаходяться факультети, сьогодні в доволі пристойному стані: красиві, доглянуті, відремонтовані. Студмістечко наразі в цьому плані ще відстає. Поступово планую максимально усунути цю проблему. Усе залежить від фінансування. На початку літа, коли саме прийшов на посаду директора студмістечка, ми підраховували кошти, необхідні для відбудови гуртожитків. Сума перевищувала сім мільйонів гривень. Це з ремонтом, новими меблями — усім, що потрібно для проживання одного студента й затверджено законом: ліжко, постільна білизна, стілець, шафа для одягу, журнальний столик у кімнаті, ремонт. Насамперед маємо намір закупити 500 матраців, здійснити фасадні ремонти, а далі час покаже.

Олеся МАТІЙ,
«Погляд».

До...

... і після

Людмила СИМОЧКО: «Еколог — не просто професія, а стан душі»

ПОСТАТІ УЖНУ

Готуючись до зустрічі, навіть трішки хвилювалася, хоч і не вперше йшла на інтерв'ю... Напевно тому, що знала про кандидата біологічних наук, доцента кафедри ентомології та збереження біорізноманіття Людмилу Юрївну СИМОЧКО дуже мало, практично нічого. Оскільки вона тільки впродовж семестру викладала в нас екологію, то вражень було небагато (та й доволі складно сформулювати думку про особистість, котру бачиш лише раз на тиждень усього 90 хвилин).

Утім що запам'ятала із занять, спробую описати кількома словами. Викладач завжди приходила з усмішкою, оптимізмом, що, власне, і передавала студентам. Воднораз була вимогливою, ретельно підбирала цікавий лекційний матеріал. Вона любить свою роботу, із радістю передає досвід, а ще є позитивно зарядженим адептом нововведень. І все перераховане — крапля в морі, лише мінімальний штрих про людину, завдяки майже двогодинному спілкуванню з котрою мені вдалося зламати чимало уявних стереотипів.

Не люблю малювати бравурних сюжетів чи «кидати» слова для порожнього струсу повітря, але Людмила Симочко попри енергійність, творчий запал — надзвичайно скромна, хоч має чимало здобутків, якими можна було б і похвалитися. Думаю, висловлювання нашої героїні перед розмовою стане найкращим підтвердженням вищесказаного: «А чому вирішили писати саме про мене, я ж не є настільки відомою людиною в університеті...» Насправді, причин тут кілька. По-перше, Людмилу Юрївну знають усі здобувачі фаху на біологічному факультеті, до того ж більшість називає її найкращим викладачем. По-друге, за плечима науковця чимало конференцій, зокрема міжнародних, професійних з'їздів, завдяки чому підвищує престиж як підрозділу, так і університету загалом. А по-третє, цьогоріч відзначає своєрідний ювілей — уже 10 років працює на педагогічній ниві.

Живопис, фігурне катання, гра на фортепіано, любов до книжок і... екологія. Усе, крім останнього, вимальовує дитячий світ Людмили Симочки. А на запитання стосовно зацікавлення наукою про навколишнє середовище розповіла: «Це яскравий спогад у житті. Коли навчалася на третьому курсі, до нашого Технологічного університету Поділля, нині Хмельницького національного університету (здобувала фах на гуманітарно-педагогічному факультеті за спеціальністю «Екологія і охорона навколишнього середовища» — прим. авт.), із Києва приїхав читати лекції професор Георгій Олексійович Білявський. Він видав чимало підручників із відповідної дисципліни. Його заняття були настільки цікавими, живими, пізнавальними, що саме тоді я остаточно вирішила, що продовжуватиму навчання, вступлю до аспірантури й надалі займатимусь екологією. Еколог — не просто професія, а стан душі. Екологія для мене — можливість пізнати й зрозуміти можливість та довершеність навколишнього середовища, невід'ємною частиною якого ми є. Природа, що нас оточує, досконала, це приклад гармонійного існування численних форм життя на різних рівнях організації. Єдина істота, котра може порушити надзвичайно складні й водночас злагоджені системи — людина. Тому важливим завданням екології постала гармонізація взаємовідносин «природа — суспільство», а моє покликання як викладача — донести це студентам».

Наукові дослідження Людмили Юрївни здебільшого стосуються енвайроменталістики. Цікаво, що, починаючи з 2001 р., не пропустила жодного з'їзду Товариства мікробіологів України (займається екологією мікроорганізмів — прим. авт.). Також педагог позитивно

відгукується про міжнародні й студентські наукові форуми. Перші, на її погляд, дозволяють налагодити контакти, обмінятися досвідом, а інші радують тим, що чимало талановитих юнаків і дівчат залучаються до конференцій, виявляють ініціативу, демонструють результати власних напрацювань.

Свої дослідження Людмила Симочко виконує в Науково-дослідному центрі молекулярної мікробіології та імунології слизових оболонок УжНУ, який очолює професор Надія Бойко. Кафедра ентомології та збереження біорізноманіття вже кілька років плідно співпрацює з цим підрозділом. Там, власне, відповідні експерименти проводять і студенти, котрі пишуть роботи під керівництвом Людмили Юрївни.

Узагалі на біологічному факультеті здобувач фаху сам обирає викладача, із яким хоче працювати над науковим проектом, і тематику. Відтак складають план, а тоді молоді мають простір для розвитку власних ідей. Хоч педагог спрямовує, рекомендує літературу та допомагає методично правильно провести дослідження. «Це надзвичайно хороший лектор. Чітко й лаконічно подає навчальний матеріал. Мені навіть доводилося працювати з нею над держбюджетною науковою темою. Стосовно життєвих уроків наставника, то запам'ятала й переконалася, що потрібно наполегливо вчитися не заради оцінок, а для майбутніх знань та вмінь. На кожній парі ми поверталися до засвоєних тем, а це — продуктивний, як на мене, метод опанування дисципліни. Людмила Юрївна ставиться до юнаків і дівчат, як до колеги, ніколи не вивіщує себе. Крім того, зі смаком одягається та молодо виглядає. Її ледь не плутають зі студенткою».

А взагалі є веселою й приємною особистістю», — зазначає випусниця біофаку 2014 року Катерина Очеретна. А Мирослава Клецько (торік також завершила навчання в зазначеному підрозділі) додає: «Заняття були захопливими, щоразу ми дізнавалися чимало нових фактів, розширювали кругозір. Це чудовий педагог і прекрасна людина». «На лекціях повторюємо вивчене, а на практичних виконуємо різноманітні творчі завдання, які сприяють кращому засвоєнню інформації й легшому її запам'ятовуванню», — зауважує третьокурсниця біологічного факультету Руслана Ісевич. «У неї гуманний підхід до студентів: уважає кожного з нас яскравою особою, а не загальною сірою масою. Шукає найновіші матеріали, а не диктує їх із підручників ХХ століття. Практичні — просто

90 хвилин захопливої подорожі. Це педагог із великої літери, лектор нового сторіччя! Ми навіть зняли фільм про одне із занять під назвою: «Викладач, який робить складні речі простими», — розповідає студент 4 курсу цього ж підрозділу Ростислав Іжик.

Людмила Симочко стверджує: професійна діяльність подобається, бо дає простір для втілення в життя креативних ідей: «Я люблю свою роботу, а ще більше — її результат. Особливо приємно, коли юнаки й дівчата займають призові місця на олімпіадах. Як готую до таких випробувань, завжди налаштовую: абсолютно всього знати неможливо, а те, що ви берете участь, — уже досягнення, певний досвід».

Самоорганізація — постійна життєва супутниця Людмили Юрївни. Педагог вимоглива не тільки до студентів, а насамперед до себе. Щоразу йде на заняття підготовленою, із гарним настроєм. А відпочиває від роботи завдяки сім'ї: 5-річному синові та чоловіку, котрий також викладає на біофаку.

Щодо традицій, то кожного вихідного дня родина виїжджає з міста, збирається до лісу чи просто гуляє свіжим повітрям. Подорожі — одне з улюблених занять. Коли не вдається відпочити за кордоном, улаштовують турне Україною, зокрема західною її частиною: бувають у численних замках, до прикладу, в Олеському, Золочівському, Збарзькому, Кам'янець-Подільському, Хотинському тощо. Людмила Симочко цікавиться історичною архітектурою. Зазвичай, після поїздки привозить сувеніри, найчастіше керамічні вироби ручної роботи, адже останні володіють особливою енергетикою.

«Сім'я має вагоме значення. І якщо обирати між нею й роботою, то на першому місці все ж родина. Доки не було сина, думала навпаки. Діти — те, заради кого ми живемо», — зізнається молода мама. До речі, більшість свят відзначають у вузькому сімейному колі. У народі кажуть: погано, коли чоловік із дружиною працюють разом, мовляв, це призводить до непорозуміння, а то й конфліктів, про що я спитала співрозмовницю. Вона відповіла, зламавши стереотип: «Ми намагаємося не обговорювати вдома питання щодо роботи, тим паче, дискутувати з цього приводу. У Віталія прекрасне почуття гумору, іноді кілька його жартів кардинально змінюють мій настрій. Не можу однозначно сказати, чи це добре, чи погано, що трудимося на одному факультеті, оскільки із самого початку вдвох на педагогічній ниві. Однак більше вбачаю тут позитиву: завжди під-

тримуємо одне одного, радімося», — запевнила співрозмовниця. А ще було цікаво дізнатися, які подарунки отримувала наша героїня від 5-річного Юрчика. Він власноруч готував чимало малюнків, фігурок із глини тощо. Під час подорожей збирає квіти, листочки, які щоразу презентує мамі. А найкращий подарунок чекає кожного ранку, коли син обіймає зі словами: «Доброго ранку, мамочко. Я тебе так люблю...»

У Людмили Юрївни — надзвичайно чиста мовива. І я не могла повірити, коли педагог повідомила, що українську почала вивчати... в університеті. Хоч народилася на Поділлі, у старовинному місті Бар, котре понад 600 років тому заснувала польська королева Бона Сфорца як прототип її рідного Барі в Італії. Середню освіту майбутній еколог здобувала у Вільнюсі: батько був військовослужбовцем, нерідко доводилося змінювати місце проживання. Щоб краще володіти рідним словом, читала Т.Шевченка. До речі, ще розмовляє англійською, литовською, польською, навіть трохи французькою. Із майбутнім чоловіком-ужгородцем навчалася в аспірантурі в Києві. Позналилися завдяки... грі в шахи на відповідних турнірах. Перше, що вразило в закарпатському краї, — чарівна природа. А історична частина обласного центру, зокрема архітектурні споруди, нагадала Вільнюс.

Дитяче хобі — малювання, а згодом живопис — залишилося й досі. Науковець захоплюється імпресіоністами, зокрема В. ван Гогом (характеризується незвичною технікою передачі кольору), К.Моне, Е.Дега, П.-О.Ренуаром та сюрреалістами, приміром, І.Босхом, С.Далі. Щодо власних картин, то працює в основному з олійними та акриловими фарбами. Цікаво: Людмила Юрївна розробила свою техніку використання останніх із воском. У роботах поєднує традиційний живопис та абстрактний символізм. Зауважує, що картини — відображення життя в усіх його виявах, передання світосприйняття, відчуття єдності душі та Всесвіту, природи й космосу.

У процесі спілкування ми торкнулися теми книжок. Розмовляли про українських і закордонних письменників, обмінювалися враженнями з приводу деяких творів. Отож наведу кілька штрихів про ще одне захоплення викладача. З останнього прочитаного вона виокремила історичний роман «Залишенець. Чорний ворон» В.Шкляра та «Цитадель» А. де Сент-Екзюпері. Також співрозмовниця із прихильністю згадувала про таких вітчизняних майстринь слова, як Любо Дашвар («Мати все»), М.Матіос, («Солодка

Даруся»), Л.Костенко («Записки українського самашедшого»); серед класиків відзначила Т.Шевченка, Г.Сковороду, В.Стуса, Лесю Українку, М.Гоголя. Із-поміж улюблених зарубіжних письменників назвала Г.Гессе, Р.Бредбері, М.Фріша, Ф.Кафку, Ф.Ніцше, М.Кундери, Е.Фромма, Й.Рота, Р.Баха. Зізналася, що цікавиться філософією та гештальт-психологією.

Людмила Симочко любить класичну музику, особливо органу. Із плеяди композиторів розповідала про Й.Баха, В.Моцарта, Л.Бетховена й Ф.Ліста. Крім того, їй подобається етнічна та рок-музика (улюблені гурти Metallica і Red Hot Chili Peppers). Із 2000 р. займається йогою. Уважає, що медитація — ефективний спосіб зняття стресу, заспокоєння, джерело енергії. Колекціонує сувеніри слонів. Відкопила почала цікавитися однією з шести традицій індуїзму, читає багато східної філософської літератури. Ділитися враженнями: «Священна тварина Сходу символізує інтелект, терпіння, проникливість. У мене близько восьми десятків слоників із різних країн світу, зокрема з Австралії, Південної й Північної Америк, Індії, Нової Зеландії тощо, поки немає з Японії (сподіваюся привезти таку фігурку звідти сама). Деякі сувеніри придбали під час подорожей, інші подарували друзі. Узагалі японська культура — щось неймовірне. У них абсолютно відмінний від нашого підхід до життя. Якщо західна філософія буття — «мати», то східна — «бути, існувати». Остання більш глибока, і, на мій погляд, правильніша. Крім того, японці є лідерами світової науки, уміють активно впроваджувати новітні технології, насамперед у галузях біології та медицини».

Наша героїня є членом Українського мікробіологічного та Українського ентомологічного товариств, очолює Закарпатський осередок Міжнародної асоціації екологів університетів, уходить до президії громадської екологічної організації «Рутенія», членів журі на Всеукраїнській учнівській олімпіаді з екології. Крім того, є штатним рецензентом «Мікробіологічного журналу» та кількох міжнародних видань, що входять до наукометричних баз.

Людмила Юрївна найбільше цінує людей за надійність, щирість, креативність і почуття гумору. Основне правило — ніколи не здаватися. «Навіть після дуже темної ночі все одно настає ранок. Яким би важким не був період, що б не відбувалося, не можна впадати у відчай. Потрібно опанувати емоції й рухатися вперед. Щодня слід дізнаватися щось нове, читати про певні відкриття, самовдосконалюватися. Ми самі є творцями власної долі», — стверджує доцент.

У планах — організувати персональну виставку картин, оскільки науковець і досі продовжує займатися живописом. У розмові зізналася, що її роботи зацікавили певне коло поціновувачів образотворчого мистецтва. Були навіть пропозиції стосовно придбання творів, однак наша героїня працює над ними не для продажу, а роботами доповнює інтер'єр чи дарує їх друзям.

Людмила Симочко не любить шопінгу. Це її втомлює. Натомість віддає перевагу концерту чи художній експозиції. Стосовно викладацької діяльності, то хоче й надалі навчати студентів, завершити докторську дисертацію, продовжувати виступи на конференціях різних рівнів, одне слово, активно працювати, жити...

Дві години спілкування минули, мов п'ять хвилин, і залишили бальзам на душі. Приємно розмовляти з людиною, котра в разі настання труднощів не опускає рук, не зупиняється, натомість прагне поступово вирішити проблеми. Це мудра, сильна й цілеспрямована особистість, чудова дружина, матір, а для студентів — орієнтир, приклад для наслідування!

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

ЗНАЙ НАШИХ!

Професор УжНУ — серед переможців конкурсу

Державний фонд фундаментальних досліджень організував конкурс «Дослідження етапів спільної історії України та її сусідів: порубіжні проблеми» з метою відібрати проекти робіт, аби покращити результати наукових напрацювань у галузі гуманітарних наук, сприяти зацікавленості молоді до наукової діяльності. У підсумку серед 5 переможців названо й професора кафедри української мови Л.Белея.

Любомир Омелянович для участі підготував актуальну сьогодні тему — «Неорусинство як дезінтеграційна загроза єдності українського етнічного простору: культурно-історичний аспект». Утім сам триумфатор доволі скромно наголосив, що не вважає перемогу в цьому проєкті видатним здобутком, хоч і подібних

конкурсів не так багато. Однак факт визнання нашого викладача й науковця вже заслуговує уваги. Тим паче, нещодавно дослідник видав історико-культурологічний нарис «Не минаючи ані титли... Лінгвобіографія старослов'янської мови».

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

ВІД ПЕРШОЇ ОСОБИ

На плагіат — табу!

Міністр освіти і науки України Сергій Квіт нещодавно на одному з брифінгів докладніше роз'яснив наказ «Про оприлюднення дисертацій та відгуків офіційних опонентів». Нововведення стосуються не тільки докторантів, аспірантів, а й студентів.

Згідно з вищевказаним розпорядженням, відтепер дисертації та відгуки необхідно розміщувати на офіційних сайтах щонайпізніше за 10 днів перед захистом. Так само й автореферати, тільки дедлайн їх оприлюднення — 30 днів. Веб-ресурси повинні зберігати кваліфікаційні роботи три місяці від дня видання диплома, адже саме тоді збігає термін апеляції.

Відкритий доступ до дисертацій матиме головна організація державної системи НТІ Міністерства освіти і науки України — Український інститут науково-технічної і економічної інформації, де сьогодні накопичили понад 130 000 праць. Наявність відповідних програм, створення спеціальних баз даних дозволить усім вишам виявляти плагіат у наукових роботах. Це, зокрема, стосується й дипломних, курсових тощо. За словами С.Квіта, у разі використання у своїх матеріалах чужих текстів без покликання студента зможуть відрозуміти (цю норму планують прописати в новому положенні), а викладачів — звільнити. Крім того, розроблятимуть краще програмне забезпечення, щоб перевіряти дослідження на плагіат.

Нововведення для «Погляду» прокоментував завідувач кафедри політології і державного управління УжНУ Маріан ТОКАР: «Рішення Міністра розцінюю як адекватну реакцію на хаос у цій сфері, який став наслідком знецінення науково-дослідної діяльності творчих особистостей та безвідповідальності за підбір наукових кадрів у вищій школі. За останнє десятиліття в Україні відбулася девальвація наукових цінностей, що відхилило значну частину творчої молоді від бажання займатися науково-дослідною діяльністю. Адже відомо: оплата такої праці низька й стимулювання з боку держави практично відсутнє. В університеті науково-педагогічний працівник отримує заробітну плату переважно за педагогічне навантаження. Але тут маємо справу зі ще однією проблемою. Інші помилково вважають, що здобуття наукового ступеня є прямою дорогою на викладацьку роботу у вишах. Досвід показує: це далеко не так. Хорший науковець не завжди стає вмілим педагогом. За останні роки згаданий кар'єрний шлях, на жаль, набув іншої мотивації. Деякі здобувачі використовують науковий ступінь для того, щоб «закріпитися» на кафедрі та згодом заробляти на студентах, ніби «від-

биваючи» вкладені в науку гроші. Є й ті, для кого науковий ступінь — можливість винятково отримувати кошти на грантах, мати доступ до міжнародних фондів із наукових програм. А для осіб з іншим постійним місцем роботи, особливо чиновників із державних та правоохоронних установ, це взагалі як певний додатковий статус, бонус, а іноді — про всяк випадок... Від цього рівень дослідницької роботи в науці катастрофічно знижується. Дисертації низької якості, «процвітає» порушення авторських прав. Зміст значної кількості досліджень має «іноземне» походження, тобто їх перекладали із зарубіжних захищених джерел і подавали в Україні як «вітчизняну» новизну. Є й інші негативні приклади. На мій погляд, боротьбу з плагіатом слід розпочинати зі свідомості молодого покоління, яке повинне розуміти цінність такої праці. Адже що ми маємо? Досить оглянути рівень робіт учасників шкільних олімпіад різного рівня. Переважно самостійна творчість відсутня. Ну й, безперечно, у вишах, де студентська індивідуальність, науково-дослідна робота відмирає, але не стільки через небажання юнаків і дівчат витрачати час чи проблему доступності джерел в Інтернеті, а швидше через недостатній контроль професорсько-викладацького складу за якістю роботи вихованців. Коли наукові керівники відповідатимуть за рівень праць здобувачів фаху, тоді й за плагіат відрозуміти не буде когось... Наразі бачу один вихід — регулярне оновлення тематики курсових, бакалаврських, магістерських робіт, насичення їх практичним, прикладним змістом, стимулювання творчих підходів авторів та відповідальність за результати».

Боротьба із привласненням авторства на чужий твір — актуальна. Ю.Коцюк у науковій статті «Психологічне підґрунтя явища «плагіат» в науковій діяльності на теренах України» наводить опитування, проведене в 2013 році. За результатами, 66 відсотків респондентів відповіли, що в їхньому ВНЗ проблема плагіату існує (<http://eprints.ua.edu>). Але з нею стикаються майже всі виши. На жаль, конкретний приклад випадок трапився й у 2014-му, коли Атестаційна колегія МОН скасувала наукові ступені кількох докторів наук за використання у своїх працях джерел без покликань.

Крім того, нерозв'язаним питанням залишаються пропозиції, так би мовити, ведмежої послуги — написання наукових робіт на різних сайтах, чим поки ніхто не переймається.

Як зауважив С.Квіт, вирішення проблеми існування плагіату залежить, власне, від навчального закладу: необхідно приймати положення, які регулюватимуть відповідне питання, обговорювати відповідну тему на засіданнях ученої ради.

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

ІЗ ПРОЧИТАНОГО

«Україна Incognita» в «Денній» інтерпретації

Якісне полотно доби XXI століття повинне базуватися на ретроспекції. Уже мейнстрімом стала проблема незнання історії свого народу. Питання не тільки в небажанні її вивчати, а й насамперед у відсутності необхідних джерел та створених століттями архетипах. Нині виходить не так багато книжок про минуле України, які б майстерно перетинали рубікон усталених міфів до критичного осмислення дійсності. Саме таку місію й виконав історичний бестселер «Україна Incognita. ТОП-25» (Україна Incognita. ТОП-25 / під заг. ред. Л.Івшиної). — Видання перше. К.: ЧАО «Українська прес-група», 2014. — 384 с.).

Книжка — своєрідний літопис, який кризь призму сучасності подає історію країни, а саме: шлях останньої до незалежності, становлення духовності; крім того, по-новому відтворює «родинні» зв'язки з Росією та доводить необхідність євроінтеграції України. Це, власне, основні штрихи, які сукупно вимальовують загальну змістову концепцію видання.

Актуальність теми обумовлена деградацією вже вільної країни, зокрема відсутністю правильною системи державотворення, що заважає руху вперед, а отже — свідчить про певний дисонанс у вдосконаленні порівняно з іншими такими ж утвореннями. Тим паче, сьогодні кожному громадянину просто необхідно вміти влучно оперувати фактами й аргументами, щоб зможти протистояти поширенню «руського міра» на наших територіях.

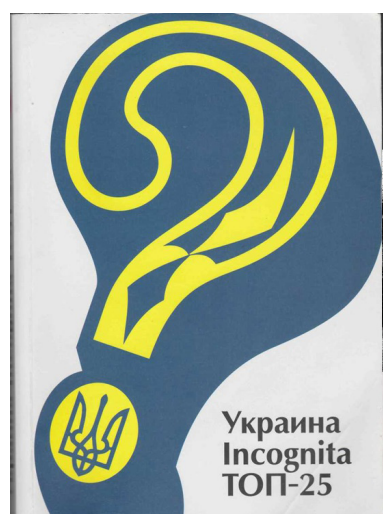
«Україна Incognita. ТОП-25» — уже шосте видання, що складається з матеріалів, опублікованих раніше в газеті «День». Бібліотечна серія останньої бере початок із 2002 року, коли вийшла у світ перша така книжка. Із нагоди 10-річчя соціолог Є.Головаха відгукнувся про роботу «Україна Incognita»: «Коли читаєш статті з

газети «День», то розумієш, що це достатньо фахова робота — відкриваєш газету й бачиш те, що й у професійних монографіях. Це рідкісна річ, коли фактично газетне видання виконує функцію професійного». Мета авторів полягає у формуванні нового погляду читача на історію Батьківщини шляхом ознайомлення зі справжнім, а не сфальсифікованим іще за часів правління Петра I й Катерини II літописом. Згадані правителі вивезли до Москви чимало вагомих історичних розвідок, які невдовзі опрацювали на свій лад, таким чином установавши зв'язок Московії з Київською Руссю. Крім того, у книжці висвітлено не тільки зв'язки українського народу, а й поразки, роз'яснення причин останніх; аналіз подій, де нація була жертвою й співучасницею тощо.

Книжка складається з 25 статей «Дня», які, сподівається її видавець і водночас головний редактор названої газети Л.Івшина, стануть «двадцятьма п'ятьма «цілющими краплями» в цей непростий час» і допоможуть краще розібратися в минулому своєї держави. Щодо композиційних особливостей, то варто зауважити, що деякі із згаданих аналітичних матеріалів поділяються на підтеми. До прикладу, під назвою «Ефект високого неба» опубліковано 13 лекцій професора С.Кримського про Софію Київську. Відповідна рубрикація сприяє кращому розумінню поданих відомостей.

Головні зусилля авторів спрямовані на розкриття двох основних сюжетних ліній: морально-етичної та соціально-політичної, які органічно переплітаються під «модусом» оцінки історичних реалій. Перша розкриває становлення духовності під впливом воєнних дій різних століть та окремих постатей тощо, а друга спрямована на розгляд дипломатичних відносин, починаючи періодом Київської Русі, адже все це — важливі складники формування історичної свідомості нації.

Достоїнством бестселера є його багатогранність, висвітлення значної кількості фактів із минулого держави: докладний аналіз битв, угод, пошук уявних альтернатив для останніх, загальна оцінка діяльності очільників українського руху. Подано приховані відомості з історії, унікаль-

ні світлин. Також захоплює стиль: чимало статей розпочинаються формою розповідей, що створює враження, мовби переглядаєш фільм. Автори порушують коло проблем, що нині не дозволяють Україні йти до мети, крім іншого, не-потрібністю людей, котрі сучасно мислять, натомість «квітливі в моду гадалки, цілителі й провидці»; відсутність чіткої державної інформаційної політики; нелюбов до української мови й літератури, як наслідок спостерігається «катрофія живого слова»; екологічна катастрофа; питання духовності з погляду аспектів сучасності. Крім того, зміст видання влучно репрезентує оформлення обкладинки: у центрі — асоціативний із назвою знак запитання, у якому знаходиться Герб. Тим більше, усе в кольорах національного стяга.

Серед недоліків можна виокремити наклад (лише 2000 примірників). Праця — вагомим значенням й повинна мати ширшу географію розповсюдження. І все ж «Україна Incognita» виконує просвітницьку функцію, відкриваючи сторінки історії, які століттями приховували від народу, та виховну, оскільки покликана формувати українця нового типу, з урахуванням «принципу монадності (тобто можливості особистості представити свою епоху, націю й культуру)...», як зазначає один із постійних авторів «Дня» С.Кримський.

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

ФОЛЬКЛОРНІ СКАРБИ

Легенда про волошку й конюшину

Продовження. Початок у № 7 (176).

В одному селі на Марамороші¹ жив собі гуцул Іван. Він служив конюхом у багатого пана — старости села, який керував сільською територією в Марамороші. Він був холостим, але вже занадто старим, бо мав понад п'ятдесят років.

Іван — завжди веселий, роботящий юнак. Усе село його любило за вдачу й лагідність до людей, із якими спілкувався. Поруч із ним жила молода дівчина Іоланта — дочка холода румуна. У селі родини останнього називали волохами. Іоланта полонила хлопців своїми очима — вони були синіми-синіми.

Іван та Іоланта подружилися: чимало часу проводили одне з одним. Узавшись за руки, мріяли про майбутнє — одружитися, побудувати хатинку, вести домашнє господарство, народити багато діточок та дожити до старості. Але не так сталося, як гадалося...

Одного разу багатий староста села побачив Іоланту й захотів одружитися з нею. Пішов тоді

до батька дівчини, став просити, аби той віддав свою дочку йому за дружину. За це пообіцяв великі гроші.

Коли дізналася Іоланта, що старий пан просить її руки, побігла до Івана й сказала коханому про це. Юнак та дівчина зажурилися, адже їх хочуть розлучити. Вирішили втекти в гори.

Староста прийшов до румуна за його дочкою, але батько Іоланти не віддав, де та поділася. Щоб дізнатися долю Іоланти, пан подався до відьми. Остання кинула карти й сказала: Іоланта втекла в гори з його конюхом Іваном. Багатій дуже розсердився й попросив ворожку зробити закоханих рослинами. Тоді відьма перетворила Іоланту у волошку, а Івана — у конюшину.

Із того часу в горах почали рости конюшина та волошка.

¹Марамороши — назва північно-східної частини Закарпаття в добу Австро-Угорщини.

Долина нарцисів

Чимало століть тому був побудований Хустський замок. Містяни та воїни, які проживали у фортеці й біля неї, боролися споруду від турків, татарів-монголів та інших ворогів. Прибульці вже пограбували

багатьох жителів Європи. На своєму шляху чужинці розбивали будівлі й укріплення міст. Також грабували людей, забираючи від останніх майно, зокрема золото, худобу, які відправляли до себе додому. Турки брали в полон і жінок. Одного разу напали й на Хустський замок.

Жителі міста боролися спору, але могли. Але сили в загарбників були більшими, тому вони завоювали фортецю й увійшли всередину. Захопили майно, що належало містянам. У полон турки взяли всіх жінок із навколишньої округи й привели до замку. Чоловіки та хлопці не могли з цим змиритися: прийшли до укріплення й оточили його. Довго тривала облога.

Фортеця мала потаємні ходи, про які прибульці не знали. Дівчата й жінки однієї ночі вибравися із замку саме такими шляхами й утекли.

Коли турки побачили, що жодної красуні в укріпленні немає, вирішили відійти. Спочатку спалили Хустський замок, а далі захопили всіх чоловіків та вбили їх неподалік фортеці, у долині. Згодом загарбники лишили місто й повернулися додому. Коли жінки та дівчата прийшли в долину, то побачили тільки трупи коханих. Довго плакали. Від їх сліз згодом почали рости квіти — нарциси.

Із того часу місце й назвали Долиною нарцисів. Щороку навесні тут цвітуть названі рослини, а жителі та гості милуються красою місцевості.

Кароліна БОБОНИЧ,
студентка філологічного факультету.

З ІСТОРІЇ АЛЬМА-МАТЕР

Перша команда УЖДУ

Сьогодні загальновідомі спортивні досягнення студентів Ужгородського держуніверситету. Не раз писала про окремі з них і наша газета.

Але мало хто з прихильників спорту знає, що першою стежею на університетській спортивній ниві був футбол. Саме футболісти стали тими, хто з самого початку створення першого в історії Закарпаття вищого навчального закладу запалили й понесли факел під емблемою тодішнього студентського спортивного товариства «Наука».

До складу тодішньої команди входили майбутні історики, філологи й лікарі. Серед них

такі відомі футболісти, як Карло Олаг, Дмитро Калинич та Георгій Лавер — згодом гравці команди майстрів ужгородського «Спартак», а останній — і київського «Динамо».

У перших іграх університетська збірна зустрілась із срібною командою — збіркою середніх шкіл міста Мукачева — і виграла — 2:1, а в поєдинку з футболістами Львівського інституту фізкультури прогнала з рахунком 2:3. На фото, зробленому на колишньому стадіоні легендарної команди СК «Русь» (Ужгород) в 1945 році, перша команда УЖДУ, у верхньому ряді зліва направо: Інокентій Алексеев та Григорій Ксифос — викладачі фізвиховання університету, Іван Мага, Георгій Уліганець, Георгій Лавер, Омелян Параска, Карло Олаг та Іван Собенко — завідувач кафедри фізвиховання університету, Андрій Курах, Михайло Олесінь, Дмитро Калинич, Петро Крайняниця та Василь Лендел.

Петро КРАЙНЯНИЦЯ
(фото з архіву автора),
«НЗ», 29.05.93.

ОПИТУВАННЯ

Для чого студенти найчастіше й найдовше перебувають в Інтернеті?

Дорогі друзі! Незабаром 1 Вересня! Не забудьте про школу, університет і оплату Інтернету!

РОВЕСНИК

Євген ОБОРЕВИЧ: «Завжди вважав фотографів художниками без фарб»

Нерідко чуємо, що студентські роки — найкращі, але крім розваг та навчання, це період, коли нам відкриваються значні перспективи, коли вступаємо в доросле життя й можемо вдало зарекомендувати себе в суспільстві.

Євгеній ОБОРЕВИЧ — один із таких студентів, четвертокурсник та голова профкому економічного факультету, прес-секретар студентської ради УжНУ, співорганізатор багатьох заходів і активіст у житті вишу. Цього юнака можна побачити чи не на всіх університетських святах і, зазвичай, — із фотоапаратом.

— Цікаво, ким ти хотів бути в ранньому віці?

— Завдяки батькам, дитинство було дуже насиченим. Я спробував себе в численних сферах і довго не міг визначитися, ким стану в дорослому житті: співаком, музикантом, спортсменом, бізнесменом, пілотом, кіноактором, фотографом...

— Коли з'явилася захоплення фотографією?

— Загорівся ідеєю спробувати себе в цій царині наприкінці другого курсу навчання у Свалявському технічному коледжі. Уже в травні влаштувався на автотойку, щоб відкласти кошти на перший фотоапарат, а з червня працював барменом у ресторані санаторію «Сонячне Закарпаття», який тоді знаходився неподалік від мене. Пам'ятаю свою щирі радість, коли взяв фотоапарат до рук. І в перший же день створив спільноту «Photographer by Oborevych» та почав пропонувати послуги друзям. Як і всі, мабуть, спочатку знімавав безкоштовно, чимало

ФОТОФАКТ

На фото Олесі МАТІЙ: учасники «Параду вишиванок», студенти географічного факультету Олександр ГУЦЬ та Юлія ШАРОДІ

Я ТА ІНШІ

Часто ми порівнюємо себе з оточенням, навіть із незнайомими людьми: «Вау, як класно виглядає», «ого, а в нього краший смартфон», «мені так відпочивати б на вихідні» тощо. Постійно робимо порівняння й висновки: або хочемо мати те, що хтось, або засуджуємо особистість, радіємо своїй маленькій перевазі. Але почуття переваги — не щастя й жодним чином не веде до успіху.

Воднораз дивитися на інших уже настільки «вросло» в наші думки, що легко й швидко позбутися цієї звички не вдасться. А що остання взагалі нам дає? Допомогає вдосконалитися чи навпаки: тягне в прірву? У декого згаданий спосіб життя ввійшов у норму, і така особистість механічно це робить, навіть не задумуючись. На мій погляд, є головне

Ти — не копія когось, ти — особистість!

«зло», через яке порівнюємо себе з іншими й псуємо собі настрій.

Люди публікують у соціальних мережах світліни найвдаліших і найщасливіших моментів життя. Ви не побачите там фотографій із надписами: «Я посварилася з подругою і розбиваю свій iPhone», «у депресії» або «не пройшов співбесіду», «мені погано»...

Якщо стороннім «розповідають» в Інтернеті тільки про хороше, наприклад, про веселощі на пляжі, розкішну вечерю, заняття йогою, пробіжку або дискотеку, то створюється враження, що в людини насичене та яскраве життя.

Утім якщо часто «зависаєте» в соцмережах, переглядаєте веселі фото друзів, у вас може трапитися неконтрольоване зниження самооцінки: «чому не ходжу до ресторану, де подають таку смачну їжу?», «чому не подорожую, не займаюся спортом?»

Ви порівнюєте себе з іншими людьми, але навіщо?! Хіба щастя залежить від того, як

виглядає ілюзорне буття? Ні! Радість зумовлена прийняттям справжнього моменту, а не бажанням копіювати те, що робить хтось. Для щастя не потрібно бути кращим за когось — необхідно приймати себе такими, якими є насправді.

Часто слід просто відірватися від свого чи то стільця, чи то ліжка, вийти за двері будинку, подивитися довкола, розвіятися й не зважати ні на кого, натомість потрібно переімається власним життям, насолоджуватися тим, що дає новий день, рухатися вперед і не думати: у сусіда трава зеленіша, ніж у тебе. Можливо, це штучне зелене поле не таке й красиве, якщо уважно придивитися. Тому порівняння не додає щастя, навпаки, призводить до заздрощів, змушує ображатися на себе й мріяти про те, чого насправді нам не потрібно. Вірте в себе та власні можливості, і нехай інші... заздять!

Христина ГОЗДА,
студентка відділення журналістики.

сфері. Час покаже. Поки знаю лише одне: фотографією буду займатися навіть у старості, адже вона стала частиною мого життя.

— А чим для тебе є університет?

— На мою думку, для кожного виш — проміжок між дитинством та дорослим життям, місце, де формуєш себе як свідому особистість. Це так званий перехідний період, під час котрого можна здобути знання, навички в різних сферах, отримати диплом, творити своє майбутнє. Для мене УжНУ і є такою платформою. Тут знайшов справжніх друзів, людей, які в будь-який момент готові бути поруч. Завдяки активній діяльності можу займатися різного виду організаторською роботою. Набуваю колосального досвіду, маю цікаві знайомства та незабутні враження. Для прикладу: одним із останніх проєктів, що мені довелося очолювати, став щорічний конкурс краси «Міс УжНУ-2015», але без команди, із котрою працював, не вдалося б досягти позитивних відгуків від глядачів. Отож університет відкриває чимало перспектив, потрібно лише мати бажання й працювати.

— Чи є в тебе життєве кредо?

— Кожен відомий девіз, без сумніву, правдивий. На мою думку, необхідно завжди залишатися людиною, не лінуватися та рухатися вперед!

Марія ЗЕЛІНСЬКА,
«Погляд».

працював «другим фотографом» на весіллях. Напрошувався до теперішніх колег і намагався брати з кожної співпраці максимальну користь.

— Що тебе надихає?

— Я завжди захоплювався світлинами і вважав фотографів художниками без фарб, людьми, котрі вмюють передавати реальність та емоції, які панують у певний момент. Воднораз не можу сказати: мене надихає щось конкретне. Бажання взяти фотоапарат до рук може з'явитися будь-коли: як слухаю музику, переглядаю роботи колег, гуляю містом тощо.

На мою думку, натхнення залежить насамперед від особистого сприйняття ситуації, миті, побаченого, почутого, сфантазованого...

Чому кажуть, що книжка часто цікавіша ніж фільм? Читаючи сторінку за сторінкою, «будуємо» сюжет розповіді так, як нам до вподоби, створюємо певні образи, уявляємо місце подій на основі знань.

— Коли триває сесія, не важко все поєднувати: навчання, профком, студраду та фотографію?

— У кожній людини бувають моменти, за яких хочеться втекти від реальності та трохи відпочити; я — не виняток. Але, насправді, це трапляється нечасто, мабуть, тому, що займаюся справами, які мені до душі, від чого отримую задоволення й на що готовий спрямовувати всі сили.

— Як завершиш університет, плануєш займатися лише фотографією чи хочеш працювати за фахом економіста?

— На жаль або на щастя, як складеться життя. Можливо, трудитимуся за спеціальністю чи продовжу навчання й потім викладатиму або реалізую себе в іншій

СТИПЕНДІЯ

Лекції, практичні, модульні, заліки, іспити... Довго й наполегливо потрібно гризти гніант науки, щоб успішно подолати ці університетські випробування й вийти переможцем, зберігши життя її Величності — Стипендії.

У кінці місяця кожен студент-«державник» чекає як манни небесної його, заповітного повідомлення від банку. Адже воно починається таким жаданим за тридцять днів словом «Зараховано...»

Упродовж очікування чи не в усіх унаслідок та дівчат з університету народжується купа планів на вищезгадані (й такі довгожданні!) гроші. Нерідко можна спостерігати картину: щасливі стипендіати в ейфорії за тиждень може витратити майже всю свою «кровну». А хтось — навпаки, заощадливо відкладає на омріяну покупку або подорож. Розмір виплати залежить ще й від факультету. Та хіба вистачає студентам стипендії на прожиток упродовж місяця? Чи можливо заощадити? Відповіді на такі запитання дали «бюджетники» (на час розмови — прим. авт.) різних курсів та спеціальностей:

- 1. На що витрачаєш стипендію?
- 2. Чи вистачає грошей на прожиток протягом місяця?

Заощадити не можна – витратити

3. Яка найбільш удала покупка за стипендію?

4. Ти працюєш чи трохи допомагають батьки?

І ось які відповіді почула...

Вікторія БІРТА, фізичний факультет: «Як і кожна дівчина, стипендію в основному витрачаю на одяг. Ще одна її значна частина «вимірюється» їжею. Дуже люблю солодощі, тому не можу відмовити собі в задоволенні полакувати чимось смачненьким. Загалом на місяць мені достатньо тієї виплати, що отримую, бо живу з батьками, котрі допомагають як морально, так і фінансово. Найвдаліша та знакова покупка — мабуть, ноутбук, але це потрібно було відкласти стипендію далеко не за один місяць. Допомагає, чим може, і бабуся із села: передає «посилки» з продуктами».

Василь ВІЗАНТИЙ, географічний підрозділ: «Стипендію витрачаю на оренду квартири, їжу і, якщо вдається (а таке трапляється рідко), на подорожі. Кошти мізерні, не відповідають прожитковому мінімуму й існують півмісяця або трішки більше в режимі жорсткої заощадливості. Найвдаліше витрачені — придбання квитків на кілька музично-патріотичних фестивалів («Файне місто», «Бандерштат», «Республіка») і концерт українського рок-бенду «С.К.А.Й». Доводиться працювати під час канікул, тому що на «копійки», які

називають стипендією, прожити неможливо».

Тетяна ШПЕНИК, медичний факультет: «Я витрачаю гроші переважно на оплату за житло, за потребою ще — на одяг та їжу. Стипендії на місяць не вистачає, тож змушена працювати, щоб краще забезпечити себе всім необхідним. Батьки, звичайно, теж намагаються допомогати, але відчуваю себе впевненіше, коли вдається прожити на зароблені власним розумом гроші. Покупка за стипендію, яка найбільше запам'яталася, — осіння куртка на другому курсі».

Олександр ЧЕРБАН, факультет суспільних наук: «Частину стипендії відкладаю, інша просто «розходиться» на банальні речі або ж на транспорт, роздруківки, ще частка «йде»

на одяг, їжу. Звісно, цих грошей мало на тридцять днів. Максимум можна «протягнути» два тижні. Найкраща покупка — кеди. Досі пам'ятаю, як радів, коли придбав їх за чесно зароблені сумлінним навчанням гроші. Відчував гордість. Наразі не працюю, адже маю власні заощадження».

Що ж, студентська стипендія ніколи не була великою, тому більшості спудеїв її не вистачає, доводиться жити скромно, додатково працювати, чекати допомоги від сім'ї. Але завжди були юнаки та дівчата, котрі заощадливо вмійють витратити гроші, які їм пропонує держава. І мої колеги придумали для цього чимало способів. Як кажуть, було б бажання!

Олеся МАТІЙ,
«Погляд».

ФЕЙЛЕТОН

Заходячи в транспортний засіб, не встигаєш оговтатися від тисняви, як огортає ще один жах — добір музичних композицій. Не віриться, що після всіх подій в Україні левову частку репертуару становлять пісні з Росії. Ще сильніше розривається серце, коли усвідомлюєш: популяризують не просто мелодії «братньою» мовою, а й виконавців, котрі відверто підтримують агресію північного сусіда. А як лунають українські композиції, то, здається, спеціально відбирають «найвлучніші» зразки вітчизняного мистецтва.

Щоразу їдучи в «маршрутках», духовно «збагачуюся» одним і тим же. Маю на увазі не політику, економіку чи медицину, про що найчастіше дискутують, а значно глобальніші проблеми — на психологічному рівні. У кращому разі намагаюся знайти співрозмовника: удвох легше «протистояти» пароксизму неадекватів, у гіршому — доводиться уявно заходити в бодай у коридор «божевільні», яка до всього — ще й на колесах...

Одні якість дивно поведуться: розповідають чи то про друзів, чи то про власне «роздвоєння», відтак кілька разів запевняють, що в них жодним чином не виявляються ознаки маразму й склерозу: «Он все это вновь перечитал, а после стер смс, он все это вновь перечитал, а после стер смс, он все это вновь перечитал, а после стер смс». Інші мов перебивають, теж хочуть поділитися переживаннями: «У мене появилася другою, у мене появилася другою, ти просил знайти виход, а виход тільки такою. Ты просил найти виход, а виход только такой». Я не лікар, щоб ставити діагнози, але слухаючи нудні, мов чиновницькі звіти, «промови», усвідомлюю: відхилення все ж є. Крім того, на гадку спадає анекдот про стареньку Манюню, котра чекала гостей і, аби не забути подати кави, написала на аркуші відповідне нагадування. Щоразу, коли заходила на кухню, готувала для подруг ароматний напій. Так господиня робила одне й те саме аж 7 разів. Однак гості старань не оцінили, бо й вони мали проблеми з пам'яттю. Шкода героїню, а ще більше тих, хто питання не

розв'язує, а лише говорить про них...

Краще насолоджувалася б розповідями про коротке життя «есемесок» (отримав—перечитав—видалив), ніж докладніше вивчала інші «розлади» молоді. Жаль і тих, хто страждає хронічно «атрофією» словникового запасу. Недуга в принципі не нова, однак щоразу прогресує. Хворі, завзячая про «болячку» вголос не кажуть, бо соромляться. Та вона сама себе видає: «Не хватает слов, не хватает нот рассказать тебе то, о чем поет тонкая струна, рваная душа. Ты просто поверь». Занадто «чіткі» формулювання — аж дух перехоплює...

Трапляються й складніші випадки. Майже такі, як після, не дай, Боже, нікому, автокатастроф: на серці глибока рана, проблеми з голосовими зв'язками, у горлі застрягли сльози й заважають диханню. Ось лежить «божевільний», півсвідомо горлає про якийсь полон, а тим часом по всьому організму розмножуються «мікроби» переосмислення цінностей — недужий (байдуже, чоловік чи жінка) марить: «Я иду такая вся в Дольче & Габана...»

Воліла б уявити себе Манюню й 7 разів готувати каву, ніж стати свідком... масштабного «спивання» молодого покоління. Виявляється, алкоголь — чи не єдиний привід для розмови, а це

є запорукою світлого майбуття: «Давай наливай, поговорим! Будущий день покажется светлым, как сто балерин».

А про кохання можна взагалі книжку писати. У деякого ідеальна любов відбирає мову. Звісно, частково. Однак те, що залишається, — вульгарна лайка. Не вірите? Спочатку згадають «бляху» для покриття дахів, «муху», котра, очевидно, нещодавно вкусила... Відтак хизуються: «Я і Сара — кльова пара — роза і тюльпан». Яка правильна вимова, коли в стосунках гармонія і «number one»? ...Від пожежі до кохання — один крок: спочатку «недужа» благає: «Зажигай сердце, обжигай душу, ты мне так важен, ты мне так нужен». А потім настає якийсь словесний «параліч» — просить забрати її серце, обійняти душу, далі мов із рукава сипле компліменти: «...ты самый нежный, ты самый лучший».

Любов призводить і до страшних злочинів. Інший «пацієнт» розповідає про свого, напевно, друга, котрий став кримінальним авторитетом через убиство коханої. І головне — спостерігається антипропаганда дотримання законів: «Судьба выбрала Мишке злую роль, когда он застрелил простору тишины, тебе надо решать, куда бежать, скрывать свои следы».

Справжнім кітчем є ще один музичний «шедевр» — людину прирівнюють до алкогольного напою: «Он нравится, нравится мне, нравится, нравится так, нравится, я без ума. Мама, в нем 40 градусов минимум, я на максимум выжата, от него сегодня пьяна». Ну звичайно, як після такого «возможно расслабься»? Потім «хвору» необхідно «крепче» тримати, інакше вона наче погрожує зійти з розуму, відтак подається в якийсь «туман» із думками «про нього». Не маю нічого проти образного мислення, але, схоже, із цим також проблеми в сучасних «зірках».

Відчуваю себе на сьомому небі від частя, коли поруч співрозмовник: балакучий чи не надто, але є. Про погоду чи ціни точно можна поговорити. Тим паче, коли це спосіб уникнути історії про те, як перестав топтати ряст нещасний... павук. Події розвиваються гірше ніж у романі «Війна світів» Г.Уеллса. Однак тут замість марсіян — люди, які контролюють кожен крок членистоногого. Ще й простежують суцільна дискримінація традиційних шлюбів: «А мораль є такава — з'їла баба мужика». Зате некролог тваринам — хоч у газету подавай: дресирований «бос усіх павуків» жив у спальні, під ліжком, не пиячив, нікого не підставляв, завжди був на боці правди, невдало закохався, бо жінка його звела зі світу. Навіть указано, чим свого часу бідолаха харчувався. Словом, «немає нічого захованого, що б не стало явним».

Очевидно, хтось настільки оboжнював музику в «маршрутках», що й сам з'їхав із глузду. Напевно, цей меломан дізнався, ким був у попередньому житті, швидше за все на початку ХХ століття, і вирішив хоч би думками повернутися туди: «Я нашла тебя в июле сотню лет назад, нашла скупые ливни, нашла грозу...»

А «божевільня» на колесах виконує свою місію — везе до місця призначення. За весь час скільки пісень переслухаю, стільки життів і переживу. Не допоміг би порадами й індіанський вождь із відомого твору К.Кізі, бо в нашому випадку «хворобами» не переймаються, а захоплюються...

Мирослава ГАРАЗДІЙ,
«Погляд».

«Божевільня» на колесах, або Яку музику слухають у «маршрутках»

Фото Олеси МАТІЙ

Кращий студентським матеріалом
«Погляд» в № 7 (176) визнано:
«Рокфеллер сьогодні...»
Мирослави ГАРАЗДІЙ,
студентки 3 курсу
відділення журналістики.
Вітаємо авторку!

Анекдоти
Розмовляють студенти:
— Ти вже скільки іспитів «провалив»?
— Разом із завтрашнім — п'ять.

Професор читає лекцію декілька годин поспіль:
— Вибачте, що говорю так докладно, але в мене немає годинника.
Голос із аудиторії:
— Позаду Вас висить календар!

Двоє школярів розмовляють:
— Щойно писали контрольну з анатомії. Санька отримав «двійку».
— За що?
— За шпаргалку. Учителька підловила його, коли той рахував у себе ребра.

Веселим дивцем
CARICATURA.RU
— Колишній гімнаст, не можу відучити!

ДО УВАГИ ЧИТАЧІВ!
Читайте «Погляд» на сайті Ужгородського національного університету за покликанням <http://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-poglyad/issues>
А з кращими матеріалами номера ознайомлюйтеся на сторінці «Погляду» в соціальній мережі Facebook <https://www.facebook.com/uzhnu.poglyad>

ПОГЛЯД
Орган вченої ради Ужгородського національного університету.
Замовлення № 1456.
Ціна — безкоштовно.
Виходить щомісяця.
Номер підписано до друку: 26.08.15.
Засновник і видавець — Ужгородський національний університет.
88003 м. Ужгород, вул. Підгірня, 46.
Номер надруковано у видавництві «А-прінт», 46010 м. Тернопіль, вул. Текстильна, 28. тел.: (352) 52-27-37, 0673501794.
Наклад 1000 примірників. Формат А 3, 2 ум. друк. арк.
Адреса редакції: 88016, м. Ужгород, вул. Університетська, 14. Поштова скринька: poglyad@uzhnu.edu.ua
Тел.: 0934314562.
Рестраційне відозво 3Т № 449/41 від 7.02.2008.
Головний редактор В.Ю.ТАРАСЮК.
Верстка: О.В.МАТІЙ.
Набір: М.М.ЗЕЛІНСЬКА.
Коректура: М.Б.ГАРАЗДІЙ.